

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова прийимальної комісії

Петро ТАЛАНЧУК

2024 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**

для вступників, які вступають на навчання для здобуття вищої освіти на основі
повної загальної середньої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого
спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра

Київ – 2024

Розробники програми:

доктор філософських наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу Петро ЛІСОВСЬКИЙ

кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу Віта САВИЧ

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу

Протокол № 9 від « 10 » квітня 2024 р.

Завідувач кафедри
міжнародних відносин
та політичного консалтингу

Тетяна КАДЛУБОВИЧ

Затверджено на засіданні Вченої ради Інституту права та суспільних відносин

Протокол № 3 від « 16 » квітня 2024 р.

Голова предметної
атестаційної комісії

Члени комісії

Тетяна ФЕДОРЕНКО

Петро ЛІСОВСЬКИЙ

Віта САВИЧ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди розроблена для вступників, визначених Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України.

Співбесіда зі вступником проводиться з метою виявлення загальних знань з історії України.

Програма співбесіди з історії України укладена відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з історії України, здобутих на основі повної загальної середньої освіти.

У процесі підготовки до фахового вступного випробування рекомендується користуватися основною літературою, яку подано наприкінці програми.

Співбесіда проводиться у формі тестування. Програма містить критерії оцінювання результатів тестування.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Україна давня та середньовічна

Етапи формування ранньофеодальної держави України-Русі. Походження назви «Русь», «Руська земля». Перетворення Києва на державний центр східнослов'янських племінних союзів.

Розширення і зміцнення Київської держави в кінці IX-X ст. Вихід держави на міжнародну арену. Розквіт Київської Русі в кінці X – першій половині XI ст. Хрещення Київської Русі. Феодальна роздробленість Київської Русі. Причини роздроблення Київської Русі. Історичне значення Київської Русі. Міжнародне значення Київської Русі.

Утворення Галицько-Волинської держави. Зовнішньополітична діяльність Романа Мстиславича. Суспільно-політичний і адміністративний устрій Галицько-Волинської держави.

Монголо-татарська навала.

Історичне значення Галицько-Волинської держави як правонаступниці Київської Русі.

Тема 2. Литовсько-польська доба в історії України

Перехід українських земель у залежність до іноземних держав у другій половині XIV – першій половині XVI ст. Захоплення Великим князівством Литовським українських земель. Кревська унія.

Політичне становище України в другій половині XVI – першій половині XVII ст. Люблінська унія 1569 р.

Загарбання польською шляхтою українських земель на Брацлавщині і Подніпров'ї. Церковні відносини в Україні. Брестська церковна унія 1596 р.

Формування козацтва. Виникнення Запорозької Січі та її військово-адміністративний устрій. Військове мистецтво козацтва. Українське козацтво в міжнародних відносинах. Боротьба козацтва проти турецько-татарської агресії. Відносини українських козаків із Кримським ханством і Туреччиною. Хотинська війна 1621 р. Молдавський напрям діяльності козацтва. Спроби залучення

4
козаків на службу до європейських та азійських монархів. Українсько-московські відносини.

Тема 3. Українська революція середини XVII ст. Козацько-гетьманська держава на міжнародній арені (сер. XVII – кінець XVIII ст.)

Причини, характер, рушійні сили і мета Визвольної війни.

Початок Визвольної війни. Богдан Хмельницький.

Народні повстання кінця 1651 – початку 1652 рр. Розгром польсько-шляхетського війська під Батогом. Наступ польсько-шляхетських військ на Правобережжі на початку 1653 р.

Формування української національної державності. Зовнішня політика гетьманського уряду.

Переяславська рада. Протекція Московії над Україною. Березневі статті 1654 р. Наслідки зближення України з Московським царством. Події війни у 1655-1657 рр.

Смерть Б. Хмельницького. Загострення соціальних суперечностей в Україні. Чигиринська рада. Гетьманство І. Виговського, його зовнішня політика. Гадяцький договір 1658 р.

Гетьманування Ю. Хмельницького. Переяславський договір 1659 р. Наступ польсько-шляхетських військ на Україну в 1660 р. Слободищенський трактат. П. Тетеря. Гетьманування І. Брюховецького. Поділ України. Андрусівський мир. Повстання 1668 р. на Лівобережжі. Д. Многогрішний.

Боротьба проти турецько-татарської агресії в 70 – на початку 80-х рр. Гетьманування П. Дорошенка. Вторгнення турецьких військ в Україну. Буцацька угода 1672 р. І. Самойлович. Руїна.

Боротьба за об'єднання Правобережної України з Лівобережною (1674-1676 рр.). Чигиринські походи 1677-1678 рр. Бахчисарайська угода 1681 р. «Вічний мир» 1686 р. і остаточне закріплення поділу України.

Наступ на політичну автономію України. Гетьманування І. Мазепи. «Коломацькі статті».

Північна війна й Україна. Вступ шведських військ в Україну. Союз І. Мазепи з Карлом XII. Полтавська битва (1709 р.). Зруйнування Січі. Пилип Орлик. Перша Конституція України. Політика Петра І щодо України. І. Скоропадський.

Інкорпораційна політика царизму. Утворення Малоросійської колегії на чолі з С. Вельяміновим. Наказний гетьман П. Полуботок. Боротьба старшини за відновлення гетьманства. Гетьман Д. Апостол. Останній гетьман України К. Розумовський. Антиукраїнська політика Катерини II. Ліквідація гетьманщини і затвердження Малоросійської колегії. Остаточна ліквідація полкового поділу на Лівобережжі. Утворення намісництва.

Війна з Туреччиною 1710-1713 рр. і Україна. Прутська угода 1711 р. Російсько-турецька війна 1735-1739 рр. та участь у ній українського населення.

Правобережна Україна і Галичина під гнітом шляхетської Польщі.

Політичне становище Правобережжя і західноукраїнських земель. Коліївщина (1768 р.).

Приєднання і заселення Північного Причорномор'я. Російсько-турецька війна 1768-1774 рр. і участь у ній населення України. Приєднання Криму до Російської імперії. Запорозька Січ у 60-70-х рр. XVIII та її ліквідація царизмом. Подальша доля козацтва. Задунайська Січ. Російсько-турецька війна 1787-1791 рр. Утворення Чорноморського козацтва. Заселення Південної України. Колонізація. Заснування нових міст. Колонізаторська політика царизму. Переселення українських козаків на Кубань.

Три поділи Польщі. Приєднання Правобережної України до Російської імперії. Входження Київщини, Брацлавщини, Поділля і Східної Волині до складу Росії.

Приєднання західноукраїнських земель до Австрії. Їх політико-адміністративний устрій. Включення Західної Волині до складу Російської імперії. Адміністративний устрій Правобережжя у складі Російської держави.

Тема 4. Україна у складі двох імперій (кінець XVIII – початок XX ст.)

Українські землі в першій половині XIX ст., їх адміністративний устрій.

Україна в російсько-турецькій війні 1806-1812 рр.

Російсько-французька війна 1812 р. та участь у ній українських солдатів, ополченців і козаків.

Суспільно-політичний рух. Утворення масонських лож. Декабристи. Повстання Чернігівського полку. Формування революційних поглядів декабристів і перші таємні товариства. Утворення Південного і Північного товариств, їх головні програмні вимоги і документи. «Руська правда» П. Пестеля. «Товариство об'єднаних слов'ян». Повстання Чернігівського полку. Причини поразки і значення повстання декабристів.

Польське повстання 1830-1831 рр. і його відгомін в Україні.

Кирило-Мефодіївське товариство (1846-1847 рр.). Його програмні документи, діяльність і розгром. Т. Г. Шевченко.

Західноукраїнські землі під владою Австрійської імперії. Територія, населення й адміністративний устрій західноукраїнських земель.

Активізація суспільно-політичного й національно-культурного рухів. Участь населення Галичини у революції 1848-1849 рр. «Головна руська рада». Революційні події на Закарпатті та Буковині.

Кримська війна 1853-1856 рр. і Україна.

Суспільно-політичний і національний рух в Україні в другій половині XIX ст. Вплив Т. Г. Шевченка на розгортання революційно-демократичного руху в Україні. Діяльність членів «Землі і Волі» в Україні. Польське повстання 1863-1864 рр. і Україна. «Хлопомани». Київська громада. Громадівський рух у 70-х рр.

Створення перших народницьких гуртків і груп. Поширення соціалістичних ідей в Україні.

Західноукраїнські землі в другій половині XIX ст. Адміністративний устрій західноукраїнських земель. Суспільно-політичний рух. Москвофіли і народовці. Радикали і соціал-демократи. Виникнення перших політичних партій. Русько-українська радикальна партія. Утворення національно-демократичної

партії. Поширення соціалістичних ідей. Створення соціал-демократичних організацій.

Політичне становище українських земель у складі Росії. Національний рух. Роль і місце національного життя в розгортанні політичної боротьби в Україні. Утворення політичних партій. Їх програми та політична діяльність.

Україна в період революції 1905-1907 рр. Стратегія і тактика різних політичних сил у революції.

Піднесення національно-визвольного руху в Україні в роки революції. «Просвіти» в українському русі. Виникнення україномовної преси. Українська думська громада в I та II Державних думах.

Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях. Піднесення національної самосвідомості українського населення Галичини, Буковини і Закарпаття. Питання національного визволення в програмах і політиці політичних рухів і партій.

Політичне становище в Україні після поразки революції 1905-1907 рр. Формування режиму політичної реакції. Посилення національного гніту.

Україна в роки Першої світової війни. Причини і характер Першої світової війни. «Українське питання» у системі міжнародних відносин. Плани воюючих сторін.

Мобілізація сил і ресурсів на війну в Україні. Політичні течії і партії в умовах війни. «Спілка визволення України». Головна Українська Рада. Українські січові стрільці.

Головні воєнні дії на території України. Південно-Західний фронт у 1914-1916 рр. Галицька битва. Наступ німецьких військ навесні 1915 р. Поразка царських військ. Відступ їх із захоплених територій. Наступ російських військ влітку 1916 р. на Південно-Західному фронті. Антиукраїнська політика царизму на захоплених землях Галичини і Буковини.

Тема 5. Національно-демократична революція в Україні. Відродження державності українського народу (1917-1920 рр.)

Лютнева демократична революція в Росії. Становище в Україні після повалення царизму. Піднесення національно-визвольного руху. Утворення Української Центральної Ради, її соціальна база. Український Національний Конгрес, його рішення та історичне значення. Перші кроки по шляху відродження української державності. М. Грушевський, В. Винниченко, С. Єфремов. Боротьба за автономію України і позиція загальноросійських партій. Українізація армії. Другий Всеукраїнський військовий з'їзд. С. Петлюра. Перший Універсал Центральної Ради.

Генеральний Секретаріат та його діяльність по забезпеченню автономних прав України. Декларація Генерального Секретаріату Центральної Ради (червень 1917 р.). Стосунки з Тимчасовим урядом. Другий Універсал Центральної Ради. Підготовка «Статуту Вищого Управління Україною» – прообразу майбутньої конституції України. Інструкція Тимчасового уряду Генеральному Секретаріатові. Криза Генерального Секретаріату. Повернення до керівництва урядом В. Винниченка. Його діяльність по дальшому розвитку і зміцненню української державності.

Україна в умовах загальної революційної кризи. Збройне повстання в Петрограді. Ставлення Центральної Ради до подій в Петрограді. Відозва Генерального секретаріату «До всіх громадян України».

Наступні кроки по шляху національно-державного будівництва. Розширення компетенції Генерального Секретаріату. Поширення юрисдикції Центральної Ради на всі 9 губерній України.

III Універсал Центральної Ради. Проголошення Української Народної Республіки. Визначення її кордонів, головних політичних принципів функціонування нового державного утворення, політичних, економічних, правових засад. Ставлення до національних меншин в Україні. Питання Установчих Українських Зборів. Символіка.

Взаємовідносини між керівництвом УНР і РНК Росії. Ультиматум Радянської Росії і відповідь на нього Генерального Секретаріату.

I Всеукраїнський з'їзд рад у Харкові. Його рішення. Їх неправомочність. Вторгнення російських військ в Україну. Бої під Крутами.

IV Універсал Центральної Ради і проголошення України незалежною державою. Міжнародне визнання незалежної України. Обрання першого Президента України.

Україна на Брестських переговорах. Мирний договір Центральної Ради з центральними державами. Вступ німецьких і австрійських військ в Україну. Падіння Центральної ради. Її історичне значення.

Гетьманський переворот. Українська Держава гетьмана П. Скоропадського: внутрішня політика, зовнішньополітичний курс, національно-культурна політика. Наростання невдоволення окупаційним і гетьманським режимами.

Повстання проти австро-німецьких військ і гетьманату восени 1918 р. Створення Директорії. Відновлення УНР. Наступ повстанських військ Директорії на Київ. Зречення гетьманом П. Скоропадським влади. Декларація Директорії від 26 грудня 1918 р. Внутрішня і зовнішня політика Директорії та її Кабінету Міністрів. Трудовий конгрес і його рішення.

Анулювання урядом радянської Росії Брестського мирного договору. Створення Тимчасового робітничо-селянського уряду України. Бойові дії між радянськими військами і військами Директорії в кінці 1918 – на початку 1919 рр.

Боротьба проти антантівських інтервентів на півдні України і в Криму. Підготовка інтервенції країнами Антанти.

Вимушений відступ військових частин УНР. Відновлення влади більшовиків на більшій частині України. III Всеукраїнський з'їзд рад. Прийняття першої радянської конституції України. Політика «воєнного комунізму». Воєнно-політичний союз радянських республік.

Початок наступу білогвардійських військ Денікіна на Україну. Бої в Донбасі навесні 1919 р. Оборонні бої радянських військ проти денікінських військ. Повстанський рух у тилу денікінської армії. Розгром денікінської армії на території України. Надзвичайні органи влади – ревкоми.

Україна в період радянсько-польської війни та розгрому військ Врангеля. Варшавський договір С. Петлюри з Ю. Пілсудським. Наступ військ Польщі та УНР на Україну і взяття ними Києва. Контрудар радянських військ Південно-

Західного фронту. Провал наступу радянських військ на Варшаву. Ризький мирний договір.

Бої на врангелівському фронті. Поразка білогвардійських військ у Криму. Уроки революційних подій в Україні в 1917-1920 рр.

Національно-визвольний рух 1918-1920 рр. у західноукраїнських землях. Розпад Австро-Угорської імперії і державотворчі процеси в Східній Галичині, Північній Буковині та Закарпатті. Українська Національна Рада Східної Галичини і Північної Буковини. Утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Створення і діяльність уряду ЗУНР – Державного Секретаріату, запровадження місцевої адміністрації. Акт злуки УНР і ЗУНР 22 січня 1919 р. Значення співробітництва та об'єднання УНР і ЗУНР у боротьбі за українську державність.

Польсько-українська війна та її наслідки. Диктатура Є. Петрушевича. Рішення ради послів Антанти щодо Східної Галичини.

Революційно-визвольний рух на Північній Буковині. Буковинське народне віче 3 листопада 1918 р. Окупація краю румунськими військами. Боротьба проти румунських загарбників. Хотинське повстання 1919 р. Санкціонування окупації Північної Буковини Сен-Жерменським договором між Антантою і Австрією.

Революційно-визвольний рух у Закарпатті. Всенародні збори в Хусті (січень 1919 р.) і їх рішення. Окупація Закарпаття Чехословаччиною. Уроки героїчної боротьби українського народу за своє визволення.

Тема 6. Українські землі у міжвоєнний період та Другій світовій війні

Політичне становище України на початку 20-х рр. Зовнішньополітична діяльність уряду УСРР. Перехід від політики «воєнного комунізму» до нової економічної політики. Заміна продрозкладки продподатком.

Причини і наслідки голоду 1921-1923 рр. в республіці.

УСРР у системі «договірної федерації». Взаємовідносини між УСРР і РСФРР. Договір від 28 грудня 1920 р. Фактичне злиття загальнофедеративних органів з органами РСФРР. Поступова автономізація радянських республік. Дії партійного й державного керівництва з метою створення унітарної держави з центром у Москві.

І з'їзд рад СРСР. Утворення загальносоюзної держави. IX Всеукраїнський з'їзд Рад і його рішення. Законодавче закріплення входження радянської України до складу СРСР. Фактична втрата Україною свого суверенітету.

Політика коренізації (українізація), її особливості і наслідки. Політика індустріалізації і проведення її в Україні. Насильницька колективізація сільського господарства республіки. Розкуркулювання. Голодомор 1932-1933 рр., його причини, соціально-економічні й демографічні наслідки.

Утвердження тоталітарного режиму в сфері суспільно-політичного життя. Формування адміністративно-командної системи й утвердження режиму особистої влади Й. Сталіна. Масові репресії. Втрати українського народу від тоталітарного режиму. Прийняття нової конституції УСРР.

Західноукраїнські землі в 20-30-ті роки.

Посилення інтересу нацистів до українського питання в кінці 30-х рр. Українське питання у міжвоєнній політиці напередодні Другої світової війни.

Возз'єднання українських земель – міжнародна радянсько-польсько-румунсько-чехословацька проблема. Домагання хортистської Угорщини.

Мюнхенська змова і доля Карпатської України. Автономія Карпатської України. Окупація Закарпатської України хортистською Угорщиною.

Загострення німецько-польських відносин. Активізація українського питання. Західна Україна і геополітичні інтереси Німеччини та Радянського Союзу. Договір про ненапад між СРСР і фашистською Німеччиною, його сучасна оцінка. Таємний протокол і питання українських земель. Поділ сфер впливу між Німеччиною і СРСР.

Напад фашистської Німеччини на Польщу. Початок Другої світової війни. Її причини і характер. Вступ Червоної армії на західноукраїнські землі 17 вересня 1939 р. Радянсько-німецький договір про дружбу і кордони.

Оформлення нового державно-політичного і територіального статусу Західної України. Народні Збори Західної України 26 жовтня 1939 р. Закони Верховної Ради СРСР від 1 листопада 1939 р. і Верховної Ради УРСР від 15 листопада 1939 р. Включення до складу УРСР Північної Буковини, Північної Бессарабії та українських придунайських земель у 1940 р.

Політика сталінського режиму в західних областях України.

Напад фашистської Німеччини на СРСР. Місце України в планах гітлерівської Німеччини. Перші бої. Причини поразок Червоної армії.

Повна окупація України німецько-фашистськими загарбниками. Окупаційний режим. Адміністративний устрій окупованої України.

Проголошення ОУН у Львові. Акт відновлення української державності 30 червня 1941 р. та його наслідки. Похідні групи ОУН. Їх мета. Мобілізація сил і засобів українського народу на відсіч ворогу. Початок партизанського руху. Створення ОУН-УПА. Взаємовідносини збройних сил ОУН-УПА з радянськими партизанами.

Контрнаступ під Сталінградом. Початок вигнання німецько-фашистських окупантів з українських земель. Бої при форсуванні Дніпра і створення плацдармів на правому березі. Визволення Києва. Загальний наступ на Правобережній Україні. Корсунь-Шевченківська операція. Розгортання боїв на Правобережжі.

Україна на завершальному етапі війни. Вигнання фашистських окупантів з України. Вклад українського народу в розгром ворога. Людські втрати України у війні. Уроки і наслідки Другої світової війни. Їх значення для України.

Ялтинська конференція. Битва за Берлін і капітуляція Німеччини. Потсдамська конференція. Атомне бомбардування Хіросіми й Нагасакі. Капітуляція Японії.

Тема 7. Боротьба за державну незалежність (1945-1991 рр.)

Національно-визвольний рух в роки повоєнного сталінського режиму.

Лібералізація суспільного життя в Україні після смерті Й. В. Сталіна та її згортання.

Зародження та розвиток українського руху опору тоталітарній комуністичній системі.

Національно-визвольний рух у 1980-1990-х роках.

Тема 8. Україна в умовах розбудови своєї державності. Реалізація основних напрямів зовнішньої політики України

Спроба військового перевороту в Москві (19 серпня 1991 р.) і його придушення. Роль у ньому керівництва КПРС і КПУ. Заборона їх діяльності.

Проголошення Акту незалежності України 24 серпня 1991 р. – закономірний етап утворення української державності. Вихід України на шлях самостійного державного розвитку. Запровадження інституту президентства. Всеукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. та його значення. Вибори Президента. Л. Кравчук – перший Президент України.

Біловезька угода. Політичні, економічні та юридичні підстави створення Співдружності Незалежних Держав (СНД). Розпад СРСР та його наслідки. Створення СНД.

Розбудова незалежної української держави. Формування атрибутів державності. Законодавча, виконавча та судова влада в Україні, місце в ній інституту президентства.

Конституційний процес. Конституційна угода. Прийняття Конституції 1996 р.

«Помаранчева революція» (листопад-грудень 2004 р.). Результати і наслідки. Перемога на президентських виборах 2004 р. В. Ющенко.

«Революція гідності» (листопад 2013 – лютий 2014 рр.). Президентські вибори 2014 р.

Президентські вибори 2019 р. Перемога В. Зеленського. Парламентські вибори 2019 р.

Національні партійно-політичні та історичні традиції в діяльності партій. Суспільно-політичні рухи в умовах незалежності.

Духовне життя українського суспільства. Відродження історичної та культурної спадщини українського народу. Державний статус української мови і мовна ситуація в країні.

Концепція зовнішньої політики України. Становище в Криму та АТО на сході України.

Підсумки історичного шляху українського народу і найголовніші уроки історії його змагань за свободу, незалежність, соборність і державність.

Тема 9. Політична система незалежної України

Стратегії соціально-економічних перетворень та структурні реформи в Україні.

Соціальна структура та інституціональні засади сучасного українського суспільства. Формування середнього класу.

Розвиток державних інституцій в Україні: інститут президентства, парламент як інститут політичної системи, виконавча влада.

Громадянське суспільство і створення динамічної політичної системи в Україні. Групи інтересу та впливу. Опозиція: проблеми визначення і становлення.

Політичні комунікації в Україні. Еволюція системи цінностей: інерція та інновації.

Підручники та навчальні посібники:

1. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушина, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2016. 644 с.
2. Калініченко В.В., Воронянський О. В., Калініченко В.В. Історія України: від найдавніших часів до сьогодення. Навчальний посібник. Харків : Оберіг, 2016. 440 с.
3. Політична історія України. XX століття : У 6 т. / [НАН України. Ін-т політ. і етнонац. дослідж.]. К. : Генеза. Т.1: На зламі століть (кінець XIX ст. – 1917 р.) / Ю. А. Левенець (кер.), Л. П. Нагорна, М. М. Кармазіна, 2002. 424 с.
4. Політична історія України. XX століття : У 6 т. / [НАН України. Ін-т політ. і етнонац. дослідж.]. К. : Генеза. Т.2: Революція в Україні: політико-державні моделі та реалії (1917-1920) / В. Ф. Солдатенко (кер.), В. Ф. Верстюк, 2003. 488 с.
5. Політична історія України. XX століття : У 6 т. / [НАН України. Ін-т політ. і етнонац. дослідж.]. К. : Генеза. Т.3: Утвердження радянського ладу в Україні (1921-1938) / С. В. Кульчицький (кер.), Ю. І. Шаповал, В. А. Греченко та ін., 2003. 448 с.
6. Політична історія України. XX століття : У 6 т. / [НАН України. Ін-т політ. і етнонац. дослідж.]. К. : Генеза. Т.4: Україна у Другій світовій війні, 1939-1945. Керівник тому В. І. Кучер. К., 2003. 584 с.
7. Політична історія України. XX століття : У 6 т. / [НАН України. Ін-т політ. і етнонац. дослідж.]. К. : Генеза. Т.5: Українці за межами УРСР (1918 – 1940). Керівник тому В. П. Трощинський. К., 2003. 720 с.
8. Політична історія України. XX століття : У 6 т. / [НАН України. Ін-т політ. і етнонац. дослідж.]. К. : Генеза. Т.6: Від тоталітаризму до демократії (1945 – 2002) / О. М. Майборода, Ю. І. Шаповал, О. В. Гарань та ін. К., 2003. 696 с.
9. Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності : [комплекс. дослідж.] / [О. Г. Аркуша та ін. ; редкол.: В. М. Литвин (голова) та ін.]; НАН України, Ін-т історії України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. Київ : Ніка-Центр, 2008. 986 с.
10. Політична історія України : навч. посіб. / [В. А. Греченко та ін.] ; за ред. В. І. Танцюри. 2-ге вид., допов. К. : Академвидав, 2008. 550 с.

Наукова література:

1. Алексієвець Л. Трансформація відносин України та НАТО в 1991-2019 рр.: історичний аспект. УІЖ. 2020. №1. С. 126–142. Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/UIJ_2020_1_10.
2. Вітер М. Літопис Революції Гідності / М. Вітер. Львів : Піраміда, 2017. 279 с.
3. Винниченко В. Відродження нації [Електронний ресурс] : (історія укр. революції: mareць 1917 р. – грудень 1919 р.) / В. Винниченко. Репринт. відтв. вид. 1920 р. К. : Відень : Політвидав України, 1990. Ч. 1–2. (Бібліотека репринтних видань). Режим доступу: <http://irbis->

nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001417.

4. Винниченко В. Відродження нації [Електронний ресурс] : (історія укр. революції: mareць 1917 р. – грудень 1919 р.) / В. Винниченко. Репринт. відтв. вид. 1920 р. К. : Відень : Політвидав України, 1990. Ч. 3. (Бібліотека репринтних видань). Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001417>.
5. Гай-Нижник П.П. Павло Скоропадський і Власний Штаб гетьмана всієї України: боротьба за владу і державність / Павло Гай-Нижник. Київ : Крок, 2019. 626 с.
6. Грушевський М.С. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн. / Редкол. : П. С. Сохань (голова) та ін. К. : Наук. думка, 1991. Режим доступу: <http://litopys.org.ua/hrushrus/iur.htm>.
7. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України з додатками та доповненнями [Текст] / М. Грушевський. Донецьк : БАО, 2008. 736 с.
8. Донцов Д.І. Історія розвитку української державної ідеї / Д. Донцов; Т-во «Знання» України. Київ: [б.в.], 1991. 43 с. Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001130>.
9. Зубик А.І. Українська діаспора: суспільно-географічне дослідження / Андрій Зубик ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : Простір-М, 2019. 438, [1] с.
10. Історія Русів / Пер. І. Драча. К. : Рад. письменник, 1991. 319 с. Режим доступу: <http://litopys.org.ua/istrus/rusiv1.htm>.
11. Історія України : хрестоматія / Упоряд. В. М. Литвин. К. : Наук, думка, 2013. 1056 с.
12. Історія України в особах IX-XVIII ст. / В. Замлинський, І. Войцехівська [та ін.]. Київ : Україна, 1993. 395 с. Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000540>.
13. Кармазіна М.С. Політичні партії в Україні 2014-2017 рр. [Текст] : [дослідження] / Марія Кармазіна ; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. Київ : ІПіЕНД, 2018. 165 с.
14. Колесник В.Ф. Українські політичні партії в Австро-Угорській та Російській імперіях: історіографія / В. Ф. Колесник, Л. П. Могильний. Київ ; Ніжин : Лисенко М. М., 2019. 247 с.
15. Кониський Георгій. Історія русів / пер. В. Давиденко ; ред., вступна ст. О. Оглоблин. Нью-Йорк: Вісник - ООЧСУ, 1956. XXXI, 346 с. Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000546>.
16. Костомаров Н.И. Исторические произведения. Автобиография / Н. И. Костомаров; [сост. и авт. ист.-биограф. очерка В. А. Замлинский]. Киев : Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1989. 734 с. Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0011249>.
17. Липинський В. Вступне слово для читачів із ворожих таборів ; Листи до братів-хліборобів : [уривки] / В'ячеслав Липинський; [упоряд.: І. Сюдюков, М. Томак, Н. Тисячна ; за заг. ред. Л. Івшиної ; передм. К. Галушка]. К. : Укр. прес-група, 2012. 31 с.
18. Лисяк-Рудницький Іван. Історичні есе: у 2 т. / упоряд. Ярослав Грицак. 2-ге вид. Київ : Дух і Літера, 2019. Т. 1. 632 с.; т. 2. 624 с.
19. Михальський І.С. Джерела з історії український політичних партій кінця

XIX – початку XX ст. Луганськ : Альма-матер, 2003. 342 с.

20. Міхновський М. Самостійна Україна. Справа української інтелігенції / Микола Міхновський ; упоряд., передм. П. Я. Яременко. Київ : МАУП, 2007. 349 с. Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0008703>.

21. Народний Рух України: історія, ідеологія та політична еволюція (1989-2009) : матеріали круглого столу, присвяч. 20-й річниці створення Народного Руху України за перебудову (Київ, 22 верес. 2009 р.) / НАН України, Ін-т історії України; [упоряд.: Андрощук О. В., Коляструк О. П.]. Київ: [Ін-т історії України НАН України], 2010. 155 с. Режим доступу : <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000965>.

22. Павко А.І. Політичні партії та організації в Україні наприкінці XIX – на початку XX століть: методологія, історіографія проблеми, перспективні напрямки наукових досліджень. К. : Т-во «Знання України», 2001. 112 с.

23. Україна XX ст.: суспільно-політичні моделі національної держави (державницька ідеологія та програмні засади провідних українських політичних партій і громадсько-політичних об'єднань) / П. П. Гай-Нижник (керівник проекту, упоряд. і наук. ред.); авт. кол. : П. П. Гай-Нижник, С. І. Губський, А. В. Іванець, І. Й. Краснодемська, Д. В. Толочко, Т. М. Швидченко, Т. М. Шевченко. К., 2018. 705 с.

24. Шевченко В.Ф. Історія українських політичних партій [Текст] : навч. посіб. / В. Ф. Шевченко [та ін] ; ред. В. Ф. Шевченко ; Національна академія внутрішніх справ України. К. : [б.в.], 1999. 109 с.

Інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси:

1. <http://catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України, каталог книжкових та спеціальних видань (з 1995 року)
HYPERLINK "http://www.gntb.n-t.org"
[h](#)
[t](#)
HYPERLINK "http://www.rada.kiev.ua"
[h](#)
HYPERLINK "http://www.ukma.kiev.ua"
[h](#)
[t](#)
[t](#)
5. www.nbuv.gov.ua/ – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
6. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB>
7. <http://litopys.org.ua/> Електронна бібліотека «Україніка»
Збірник. Історія України IX-XVIII ст.
Джерел та інтерпретації.
8. <http://www.history.org.ua/?encyclor> Енциклопедія Історії України
9. <http://history.org.ua/uk> Інститут історії НАНУ
10. <https://likbez.org.ua/ua/> Лікбез. Історичний фронт
[m](#)
[a](#)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ ВСТУПНИКА

Кожному вступнику для опрацювання надається 25 тестових питань. Правильна відповідь на питання оцінюється у 8 балів. Максимум балів, які може набрати вступник, становить 200.

Кількість правильних відповідей	Критерії оцінювання	Оцінка
0-12	Абітурієнт володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	0-96
13-17	Абітурієнт володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	104-136
18-22	Абітурієнт володіє матеріалом, проте припускається незначних помилок при відтворенні	144-176
23-25	Абітурієнт відтворює матеріал, виявляє ґрунтовні знання і розуміння основних положень	184-200